

การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลนาคู

อำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์

ประภาส วรรณทอง*

อลงกรณ์ อรรคแสง**

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวัดระดับความคิดเห็นการบริหารงานธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลนาคู อำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์ และเพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นการบริหารงานธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลนาคู อำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลนาคู อำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์ ทั้งหมด จำนวน 372 คน สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลนาคู อำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมและรายด้าน ทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.66$) เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักการมีส่วนร่วม และด้านหลักนิติธรรม

ผลการศึกษาเชิงคุณภาพ พบว่า ด้านหลักนิติธรรม เทศบาลจัดทำเทศบัญญัติที่ถูกต้องเป็นธรรม มีอิสระในการจัดทำเทศบัญญัติกฎหมาย มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับข้อบังคับต่างๆ ที่จะ มีผลบังคับใช้กับชุมชน เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับชุมชนให้มากที่สุด ด้านหลักคุณธรรม เทศบาลมีการรณรงค์และสนับสนุนให้ใช้หลักคุณธรรมเพื่อการบริหารจัดการและปฏิบัติงานที่มีการพัฒนาบุคลากรให้มีจิตสำนึกด้านคุณธรรม จริยธรรมและศีลธรรม เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ประชาชนเพื่อการร้องเรียนหรือร้องทุกข์เกี่ยวกับการดำเนินงานของเทศบาลมีปริมาณลดลง ด้านหลักความโปร่งใส เทศบาลมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างโปร่งใส อธิบายข้อสงสัยได้เข้าใจชัดเจน ระบบเอกสารที่เป็นระเบียบ สะดวกต่อการใช้งานและตรวจสอบจากประชาชน มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการดำเนินงานของเทศบาลทั้งภายในและภายนอกอย่างสม่ำเสมอ ด้านหลักความรับผิดชอบ บุคลากรในเทศบาลมีจิตสำนึกในความรับผิดชอบต่ออำนาจ, หน้าที่ของ

* นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชานโยบายสาธารณะ, วิทยาลัยการเมืองการปกครอง, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., วิทยาลัยการเมืองการปกครอง, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

ตนเอง, มีการแก้ไข ปรับปรุง บำรุง คัดแปลงซ่อมแซมได้ทันเวลาในเรื่องร้องเรียน/ร้องทุกข์ โดยมีการดำเนินการเพื่อลดอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สิน ผู้บังคับบัญชาเป็นแบบอย่างที่ดีรวมทั้งการ
สร้างแบบอย่างที่ดีด้วยการยกย่อง ส่งเสริมความประพฤตินองบุคคลที่เป็นแบบอย่างในเรื่องความ
รับผิดชอบที่ดี

คำสำคัญ : การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล/ จังหวัดกาฬสินธุ์

Management according to the good governance of Na khu Municiple, Na khu District, Kalasin Province

Prapas Wannathong^{*}

Alongkon Akkhasaeng^{}**

Abstract

The purposes this research are to study the opinion of management, good governance, civic of local government in NA khu District Kalasin Province and to compare the level of administrative review and good governance of Local Government in NA khu District Kalasin Province gender, age, education level data were collected using a questionnaire. The samples used in the study is the people in the municipality of local government in NA khu District Kalasin Province total of 372 people, analyzed data include the frequency, percentage, average, standard deviation.

The results suggest that Comments on the management principles of good governance of Local Government in NA khu District Kalasin Province. Overall and specific overall and specific at a high level. Sort by average level ($\bar{X} = 3.66$). Sort of

^{*} M.P.A, Student (Public Policy), College of Politics and Governance, Mahasarakham University.

^{**} Asst.Prof. Dr, College of Politics and Governance, Mahasarakham University.

averaging descending order, the first three primary areas of responsibility, the principles involved and the rule of law.

The qualitative study found The rule of law Municipal ordinance prepared a fairly accurate the freedom to make ordinance law. A public hearing on the regulations. Which will take effect on the community. To be consistent with the community as much as possible. The moral principles Municipalities are encouraged to use the campaign and integrity to manage and perform better. To develop a moral conscience ethics and morality Set a good example to the public complaints or grievances about the operation of municipalities is reduced. The transparency municipalities have to disclose information to the public in a transparent manner. Description doubt have a clear understanding of the regulatory documents. Easy-to-use and monitoring by the public. The publicity about the operation of the municipality, both inside and outside regularly. The main responsibility municipal staff are conscious of the responsibility, authority. Their duties, with the appropriate adaptations, repairs, maintenance time in the complaints / grievances. The operation to reduce the danger to life and property. Supervisors set a good example as well as creating a good model with praise. Promote the conduct of individuals who exemplify the great responsibility.

Keywords: Management Good Governance/ Kalasin Province

บทนำ

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ก่อนที่จะถูกยกเลิกโดยคณะรักษาความสงบแห่งชาติ เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2557 ได้ให้ความสำคัญกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในกิจการของภาครัฐ โดยได้กำหนดในหมวด 4 หน้าที่ของชนชาวไทย มาตรา 74 บัญญัติไว้ว่า บุคคลผู้เป็นข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง ของหน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ มีหน้าที่ดำเนินการให้ไปเป็นตามกฎหมายเพื่อรักษาประโยชน์ส่วนรวม อำนาวยความสะดวก และให้บริการแก่ประชาชนตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

ตามหมวด 5 แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ส่วนที่ 3 บัญญัติไว้ว่ารัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านการบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ และความมั่นคงของ

ประเทศอย่างยั่งยืน โดยต้องส่งเสริมการดำเนินการตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จัดระบบการบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่นให้มีขอบเขตอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบที่ชัดเจนเหมาะสม สนับสนุนให้จังหวัดมีแผนและงบประมาณเพื่อพัฒนาจังหวัด กระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการของท้องถิ่นได้เอง พัฒนาระบบงานภาครัฐโดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพ คุณธรรม และจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ควบคู่ไปกับการปรับปรุงรูปแบบและวิธีการทำงาน โดยใช้หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีเป็นแนวทางในการปฏิบัติราชการ ให้นหน่วยงานทางกฎหมาย ที่มีหน้าที่ให้ความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของรัฐตามกฎหมายและตรวจสอบการตรากฎหมายของรัฐ ดำเนินการอย่างเป็นอิสระ ส่วนที่ 7 แผนนโยบายด้านเศรษฐกิจ ต้องดำเนินการตามแผนนโยบาย สนับสนุนให้มีการใช้หลัก คุณธรรม จริยธรรม และหลักธรรมาภิบาลควบคู่กับการประกอบกิจการบ้านในภาครัฐ มีการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นและถ่ายโอนภารกิจจากส่วนกลางสู่ท้องถิ่นมากขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระในการตัดสินใจกำหนดนโยบายการปกครอง การบริหารงาน การบริหารงานบุคคล การบริหารการเงิน และการคลังได้ด้วยตนเอง

ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 ได้จัดการบริหารราชการแผ่นดินออกเป็น 3 รูปแบบคือ การปกครองส่วนกลาง ได้แก่ กระทรวง ทบวง กรม การปกครองส่วนภูมิภาค ได้แก่ จังหวัด อำเภอ และการปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล และที่เป็นการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบพิเศษ ได้แก่ กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา

การปกครองส่วนท้องถิ่น คือการสะท้อนการกระจายอำนาจออกมาให้เห็นได้ชัดเจนเป็นรูปธรรม ซึ่งถือได้ว่าเป็นรากฐานสำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย หลักการสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่นคือ การให้ประชาชนในท้องถิ่นมีอำนาจตัดสินใจเลือกผู้บริหารท้องถิ่นของตนเอง และตัดสินใจเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆที่เป็นสาธารณะของท้องถิ่นด้วยตนเองซึ่งเป็นการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น (สนธิ จรอนันต์, 2543, 5; เขวลักษณ์ คชานันท์, 2558-2559, 105) ทั้งนี้โดยมีผู้รับผิดชอบต่อผลของงานการจัดสรรงบประมาณ และการบรรจุและแต่งตั้งบุคคลเข้าดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่ต้องคำนึงถึงหลักการตามวรรคหนึ่งในการปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการ ต้องใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้คำนึงถึงความรับผิดชอบของผู้ปฏิบัติงาน การมีส่วนร่วมของประชาชน การเปิดเผยข้อมูล การติดตามตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ ตามความเหมาะสมของแต่ละภารกิจเพื่อประโยชน์ในการ

ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรานี้ จะตราพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการปฏิบัติราชการและการสั่งการให้ส่วนราชการและข้าราชการปฏิบัติก็ได้

นอกจากนี้ พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้บัญญัติให้มืองค์กรรับผิดชอบ ในการจัดทำแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและกำหนดหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการให้บริการสาธารณะที่จำเป็นแก่ท้องถิ่น ตลอดจนรายได้ของท้องถิ่นที่เพิ่มขึ้น และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นที่มีความเป็นอิสระมากขึ้น (วิจิตรภรณ์ ไชยโคตร. 2550: 1)

เทศบาล เป็นรูปแบบการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 (รวมถึงมีการแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 13) ทั้งนี้เพื่อเป็นการเพิ่มเติม หรือประยุกต์เพื่อปรับให้สอดคล้องกับเหตุการณ์สถานะเศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง ในปัจจุบัน เพื่อให้เกิดประสิทธิผล และประสิทธิภาพมากที่สุด การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนโดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล การจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบ การประเมินผลการปฏิบัติงานและการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับว่าด้วยการนั้น รวมทั้งหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายกำหนด

ในจังหวัดกาฬสินธุ์ได้มีการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบของเทศบาลจำนวนมาก ซึ่งมีการกิจการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายๆด้าน ในกรณีเทศบาลตำบลนาคูเป็นเทศบาลขนาดเล็ก มีภารกิจหลายด้าน ซึ่งสิ่งที่แสดงให้เห็นว่าการบริหารจัดการในด้านต่าง ๆ หรือภารกิจที่ได้กำหนดไว้ตาม พระราชบัญญัติเทศบาลหลัก ธรรมาภิบาลนั้นสำเร็จหรือไม่ อย่างไร จะต้องมีการประเมินในการดำเนินงานในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ซึ่งจะชี้ให้เห็นว่าขณะนี้องค์กรมีการบริหารจัดการอยู่ในระดับใด การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลด้านใดที่อยู่ในระดับที่ยังไม่เป็นที่น่าพอใจ การลดหรือกำจัดจุดด้อยจะต้องปรับปรุงหรือหาวิธีการแก้ไขอย่างไรให้บรรลุแก่การแก้ไขที่ดีและมีประสิทธิภาพ ภายใต้วัยยืนรวมทั้งข้อเสนอแนะต่างๆ ที่จะนำไปสู่การแก้ไขปรับปรุงต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลนาคู อำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์
2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลนาคู อำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ขอบเขตพื้นที่การศึกษา
2. การศึกษาครั้งนี้กำหนดขอบเขตการศึกษาเฉพาะพื้นที่ภายในเขตเทศบาลตำบลนาคู อำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์
3. ขอบเขตของเนื้อหา

การศึกษาครั้งนี้กำหนดขอบเขตเนื้อหาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลนาคู อำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์ 6 หลัก ได้แก่ หลักนิติธรรม, หลักคุณธรรม, หลักความโปร่งใส, หลักความรับผิดชอบ, หลักการมีส่วนร่วม และหลักความคุ้มค่า

4. ประชากร กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูล

4.1 ประชากรศึกษา ได้แก่ ประชาชนที่อยู่ในเขตเทศบาลตำบลนาคูที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 5,324 คน (ข้อมูลจากงานทะเบียนราษฎร สำนักปลัดเทศบาลตำบลนาคู ณ กรกฎาคม 2557)

4.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนที่อยู่ในเขตเทศบาลตำบลนาคู ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ที่ได้จากการคำนวณจากขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 372 คน

4.3 ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 8 หมู่บ้าน รวมทั้งสิ้น 16 คน

5. ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ ทำการเก็บข้อมูลประชากรได้แก่ ประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลนาคู ระหว่างเดือน กรกฎาคม 2557 - กันยายน 2557

6. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

6.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ และระดับการศึกษา

6.2 ตัวแปร ความคิดเห็นของการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลนาคูอำเภอนาคู ได้แก่ หลักนิติธรรม , หลักคุณธรรม, หลักความโปร่งใส, หลักความรับผิดชอบ, หลักการมีส่วนร่วม และหลักความคุ้มค่า

กรอบแนวคิด ทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษา

การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลนาคู อำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นการศึกษาการบริหารจัดการขององค์กร ภายใต้หลักธรรมาภิบาล อันประกอบไปด้วย หลักการ 6 หลักการได้แก่ หลักนิติธรรม, หลักคุณธรรม, หลักความโปร่งใส, หลักความรับผิดชอบ, หลักการมีส่วนร่วม และหลักความคุ้มค่า โดยใช้กรอบแนวความคิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลนาคู อำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการวิจัยโดยระเบียบวิธีแบบบูรณาการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ระเบียบวิจัยเชิงปริมาณ

1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่อยู่ในเขตเทศบาลตำบลนาคู ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 5,324 คน (ข้อมูลจากงานทะเบียนราษฎร สำนักปลัดเทศบาลตำบลนาคู ณ กรกฎาคม 2556)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนที่อยู่ในเขตเทศบาลตำบลนาคู ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 372 คน ได้จากการคำนวณจากขนาดกลุ่มตัวอย่าง ได้มาโดยการคำนวณจากสูตรของ ทาโรยามานะ

1. การใช้สุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) แบ่งออกเป็น 8 กลุ่ม ได้แก่ หมู่ที่ 1 หมู่ที่ 2 หมู่ที่ 6 หมู่ที่ 7 หมู่ที่ 9 หมู่ที่ 10 หมู่ที่ 11 และ หมู่ที่ 12

2. หลังจากการสุ่มตัวอย่างชั้นแรกแล้วต่อไปเลือกการสุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota Sampling)

3. เมื่อได้กลุ่มตัวอย่างแล้วนำกลุ่มตัวอย่างไปทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 30 ข้อ มีตัวเลือกระดับความคิดเห็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยให้คะแนนเป็น 5, 4, 3, 2 และ 1 ตามลำดับ

1.3 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. สถิติที่ใช้หาประสิทธิภาพเครื่องมือหาค่าอำนาจจำแนกโดยใช้การหาค่าสหพันธ์รายข้อกับคะแนนรวมทั้งหมด (Item – total Correlation) และหาค่าความเชื่อถือได้ (Reliability) ตามสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ Cronbach

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล สถิติพื้นฐาน ได้แก่

2.1 ความถี่ (Frequency)

2.2 ร้อยละ (Percentage)

2.3 ค่าเฉลี่ย (Mean)

2.4 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ

2.1 ผู้ให้ข้อมูล คือ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ในเขตเทศบาลตำบลนาคู ทั้ง 8 หมู่บ้าน หมู่บ้านละ 1 คน รวมทั้งสิ้น 16 คน

2.2 เครื่องมือในการเก็บข้อมูล แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลนาคู อำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์ ควรจะอย่างไรบ้าง

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้วิธีการสัมภาษณ์ โดยการสนทนากับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ทั้ง 8 หมู่บ้าน แบบเผชิญหน้าตัวต่อตัวใช้การสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้างโดยการรับฟังและทำความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งที่ผู้ให้ข้อมูลบอกพร้อมจดบันทึก

2.4 การจัดกระทำข้อมูลโดยการสังเคราะห์เนื้อหา จากการจดบันทึก แบบสัมภาษณ์กำนัน ผู้ใหญ่บ้านและผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านทั้ง 8 หมู่บ้าน

ผลการศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ดังนี้

1. ลักษณะทั่วไปของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลนาคู เขตอำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์ ประชาชนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 53.40) มีอายุอยู่ในช่วง 18-25 ปี (ร้อยละ 27.80) รองลงมาคืออายุ 26-35 ปี (ร้อยละ 25.90) มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา (ร้อยละ 45.80) รองลงมาคือระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 31.90)

2. ความคิดเห็นในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลนาคู อำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมและรายด้านทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับมากโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ 1. ด้านหลักความรับผิดชอบ 2. ด้านหลักการมีส่วนร่วม 3. ด้านหลักนิติธรรม

ตารางที่ 1 ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล 6 หลักการ
ของเทศบาลตำบลนาคู อำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมและรายด้าน

ความคิดเห็นของประชาชน	$\bar{X}$	S.D	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านหลักความรับผิดชอบ	3.77	0.73	มาก
2. ด้านหลักการมีส่วนร่วม	3.71	0.68	มาก
3. ด้านหลักนิติธรรม	3.70	0.98	มาก
4. ด้านหลักคุณธรรม	3.61	0.74	มาก
5. ด้านหลักความคุ้มค่า	3.61	0.68	มาก
6. ด้านหลักความโปร่งใส	3.59	0.71	มาก
โดยรวม	3.66	0.62	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ประชาชนเห็นว่ามีความคิดเห็นในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลนาคู อำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมและรายด้านทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับมากโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้

2.1 ด้านหลักความรับผิดชอบ

ประชาชนเห็นว่ามีความคิดเห็นในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลด้านความรับผิดชอบของเทศบาลตำบลนาคู อำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์ รายข้อและรายด้านโดยทุกข้ออยู่ในระดับมากโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ 1. บุคลากรในเทศบาลมีจิตสำนึกในความรับผิดชอบต่ออำนาจหน้าที่ของตนเอง 2. เทศบาลมีการแก้ไข ปรับปรุง บำรุง คัดแปลงซ่อมแซมได้ทันเวลาในเรื่องร้องเรียน/ร้องทุกข์ โดยมีการดำเนินการ 3. ผู้บังคับบัญชาเป็นแบบอย่างที่ดีรวมทั้งการสร้างแบบอย่างที่ดีด้วยการยกย่อง ส่งเสริมความประพฤติของบุคคลที่เป็นแบบอย่างในเรื่องความรับผิดชอบที่ดี ประเด็นสำคัญจากการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชนและตัวแทนชุมชน ดังนี้

- มีความรับผิดชอบต่อชุมชนดี ตามอำนาจหน้าที่ บางเรื่องก็ล่าช้าเพราะอ้างว่าขัดกับข้อระเบียบ กฎหมายต่าง ๆ ที่กำหนดไว้

- ด้านงบประมาณที่นำมาพัฒนาชุมชนไม่ตรงกับความต้องการและไม่เพียงพอต่อความเดือดร้อนของชุมชนซึ่งขัดกับข้อระเบียบกฎหมายต่าง ๆ

2.2 ด้านหลักการมีส่วนร่วม

ประชาชนเห็นว่ามีความคิดเห็นในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลด้านการมีส่วนร่วมของเทศบาลตำบลนาคู อำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์ รายข้อและรายด้านโดยทุกข้ออยู่ในระดับมากโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ 1. เทศบาลมีการให้ความรู้ ความเข้าใจในบทบาทแก่ประชาชน สื่อมวลชนและสาธารณชนให้สามารถมีส่วนร่วมในการดำเนินงานได้อย่างเต็มที่และเกิดประโยชน์สูงสุด 2. เทศบาลมีการสำรวจความคิดเห็นของประชาชน เกี่ยวกับการริเริ่มโครงการต่างๆ และมีการนำเอาความคิดเห็นของประชาชนไปประกอบการบริหารงาน 3. ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการบริหารงานของเทศบาลอย่างแท้จริง ประเด็นสำคัญจากการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชนและตัวแทนชุมชน ดังนี้

- ชุมชนมีส่วนร่วมวางแผนพัฒนาในทุก ๆ ด้าน โดยการจัดทำแผนพัฒนา 5 ปี ตามลำดับ

- ในทางกลับกันชุมชนไม่ได้รับความร่วมมือจากบุคลากรในเทศบาลเท่าที่ควร เช่น งานประเพณีประจำปีของท้องถิ่น ซึ่งท้องถิ่นได้อนุรักษ์สืบทอดและถือปฏิบัติกันมา บุคลากรท้องถิ่นไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมคิดหรือทำเท่าที่ควร

2.3 ด้านหลักนิติธรรม

ประชาชนเห็นว่ามีความคิดเห็นในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักนิติธรรมของเทศบาลตำบลนาคู อำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์ รายชื่อและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ 1. เทศบาลจัดทำเทศบัญญัติที่ถูกต้องเป็นธรรม 2. เทศบาลมีอิสระในการจัดทำเทศบัญญัติตามกฎหมาย 3. เทศบาลมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับข้อบังคับต่าง ๆ ที่จะมีผลบังคับใช้กับชุมชน ประเด็นสำคัญจากการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชนและตัวแทนชุมชน ดังนี้

- มีความเสมอภาคและใช้ระเบียบอย่างเท่าเทียมกันพอสมควร มีความยุติธรรมในชุมชนที่ชัดเจนดี

- ชุมชนอยากให้มีส่วนรับเรื่องเกี่ยวกับกฎหมาย อยากให้ออกไปแนะนำความรู้ด้านกฎหมาย ข้อระเบียบต่าง ๆ ให้ครบทุกชุมชน

อภิปรายผล

จากการศึกษาค้นคว้า เรื่อง การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลในพื้นที่ อำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้ศึกษาได้แบ่งเนื้อหาการอภิปรายจากการแปลผลของระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลนาคู โดยรวมและรายด้าน และการเปรียบเทียบประชาชนในเขตอำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์ บางประการต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลนาคู อำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ความคิดเห็นในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลตำบลนาคู อำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมและรายด้านทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ อภิชาติ โชติชัชวาลย์กุล (2550: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล กรณีศึกษาเขตอำเภอนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า

ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับมาก

สรุปท้ายบทงานวิจัยหลายๆ แห่งที่ได้ศึกษาแล้วเบื้องต้นเป็นประโยชน์อย่างมากในการนำไปพัฒนาในด้านต่าง ๆ ของแต่ละท้องถิ่นส่วนมากจะมุ่งเน้นศึกษาเรื่องความเข้าใจในการใช้หลัก

บริหาร ส่วนงานวิจัยในเรื่องนี้ จะมุ่งเน้นทางด้านการวิเคราะห์ปัญหา การนำปัญหาไปแก้ไข การริเริ่มสร้าง สรรค์พัฒนาแบบใหม่ โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีการประเมินผลอย่างมีคุณภาพตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้แล้ว นำไปแก้ไขปรับปรุงให้เกิดประสิทธิภาพประสิทธิผลสูงสุด สร้างความเข้าใจใจหลักการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจในหลักการบริหารงาน มีแต่ความต้องการแต่เพียงอย่างเดียว ไม่มีความรู้ความเข้าใจในการบริหารงานที่ดีและมีประสิทธิภาพงานวิจัยนี้จะนำไปสู่การบริหารจัดการท้องถิ่น โดยให้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบริหารจัดการไปพร้อมกับตัวแทนที่เขาเลือกเข้ามา ซึ่งเป็นผู้บริหารสูงสุดในองค์กรที่สำคัญนี้ มีการร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ ร่วมรับผิดชอบ จึงจะนำไปสู่ความสามัคคีในชุมชน และความเข้าใจในการบริหารงานต่อไป ซึ่งแตกต่างกับงานวิจัยของ พระปิยวัฒน์ ปิยสีโล (จักร์แต) (2554: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ พบว่า ความคิดเห็นของบุคลากรและประชาชนที่มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนประชาชน พบว่า ประชาชน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองแพร่ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ พบว่าบุคลากรและประชาชน มีความคิดเห็นว่าการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองแพร่โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาตามหลักธรรมาภิบาลพบว่า หลักความรับผิดชอบมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน, หลักคุณธรรมและหลักความโปร่งใสมีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนหลักนิติธรรม, หลักการมีส่วนร่วม และหลักความคุ้มค่า พบว่าบุคลากรและประชาชนมีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และงานวิจัยนี้แตกต่าง จตุพร ผ่องสุข (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง อำเภอนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการศึกษาค้นคว้าปรากฏดังนี้

1. ประชาชนโดยรวมและจำแนกตามระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง โดยรวมและรายได้อยู่ในระดับปานกลาง

2. ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของขององค์การบริหารส่วนตำบล มีปัญหาเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล พบว่า การบริหารงบประมาณไม่โปร่งใส การแก้ไขปัญหามิทันกับความต้องการของประชาชน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 เทศบาลควรมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างโปร่งใสอธิบายข้อสงสัยได้เข้าใจชัดเจน สะดวกต่อการเข้าถึงข้อมูลได้ง่ายและมากยิ่งขึ้น

1.2 เทศบาลควรมีการให้ความรู้ ความเข้าใจในบทบาทแก่ประชาชน สื่อมวลชนและสาธารณชนให้สามารถมีส่วนร่วมในการดำเนินงานได้อย่างเต็มที่และเกิดประโยชน์สูงสุดโดยการออกประชาสัมพันธ์อย่างสม่ำเสมอ ทั้งในด้านพบปะพูดคุยแลกเปลี่ยนและวารสารเผยแพร่

1.3 เทศบาลควรมีการณรงค์และสนับสนุนให้ใช้หลักคุณธรรมเพื่อการบริหารจัดการและปฏิบัติงานที่ดี โดยการจัดอบรมปฏิบัติสร้างจิตสำนึกในสำนักงานและชุมชนในเทศบาลให้มากขึ้นอีก เพื่อจะได้ช่วยให้เกิดความเข้มแข็งขึ้นบริบทของคุณธรรมในสังคมปัจจุบัน

1.4 บุคลากรในเทศบาลควรมีจิตสำนึกในความรับผิดชอบต่ออำนาจ, หน้าที่ของตนเอง ใส่ใจในหน้าที่อย่างเต็มที่ เสียสละเวลา เสริมสร้างความรู้ให้มากขึ้นใส่ใจดูแลประชาชนเสมือนกับญาติตัวเองอยู่เสมอ ให้ความห่วงใยกับทุกบริบทของเทศบาล ดูแลให้ความสะดวกและพร้อมอยู่เสมอ ทั้งโครงสร้างพื้นฐาน สุขภาพ และสาธารณูปโภคต่างๆ

1.5 เทศบาลควรมีระบบเอกสารที่เป็นระเบียบ สะดวกต่อการใช้งานและตรวจสอบจากประชาชน โดยการจัดให้มีข้อมูลรายละเอียดต่าง ๆ อยู่ในห้องสมุดประจำหมู่บ้าน เพื่อความสะดวกของประชาชนและจัดให้มีที่ร้องเรียนร้องทุกข์ประจำหมู่บ้านด้วย

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลนาคู อำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ตรงต่อความต้องการ ความจำเป็น และเสริมสร้างเศรษฐกิจในชุมชน โดยการนำเอาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ มาใช้ ให้สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนในกระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่างๆ เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่ และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา และเป็นกรอบโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัย และวิกฤต เพื่อ

ความมั่นคง และความยั่งยืนของการพัฒนา ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็ง และยั่งยืน ทั้งด้านความเป็นอยู่ การดำรงชีวิตและการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันในชุมชน

3. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

เทศบาลตำบลนาคู จะต้องมีการจัดทำเทศบัญญัติที่มีความเชื่อมโยงกับความต้องการของชุมชนโดยการทำประชาพิจารณ์ ซึ่งเป็นหลักสำคัญในการบริหารบ้านเมืองตามหลักนิติธรรมที่ทุกคนต้องมีส่วนร่วมรับทราบร่วมกัน เพื่อให้เกิดการเสมอภาคในด้านการพัฒนาการบริการในด้านต่างๆ โดยผู้บริหารเป็นตัวอย่างที่สำคัญ ไม่เห็นแก่ใครคนใดคนหนึ่งชุมชนใดชุมชนหนึ่งจัดการบริหารเท่าเทียมกันให้ความสำคัญกับทุกกลุ่ม คนทุกคนชั้น จึงจะรู้จักทุกความสุขและความต้องการ ความเดือดร้อน เกิดคุณธรรมในสังคม เน้นย้ำตรวจสอบโดยชุมชนในการดำเนินงานอยู่เสมอ ทั้งทางตรงและการร่วมปฏิบัติงาน เช่น การคัดเลือกตัวแทนชุมชนที่เข้าร่วมเป็นกรรมการในการจัดซื้อจัดจ้างโครงการต่างๆ ต้องเป็นผู้มีความรู้ และเปิดโอกาสให้ซักถามตรวจสอบเอกสารอย่างเข้าถึงง่ายละเอียดโปร่งใส มีความรับผิดชอบต่อการกิจที่มอบหมายรวดเร็วอยู่เสมอ อยากรู้ให้เน้นย้ำเรื่องความปลอดภัยทางสังคมและทรัพย์สินให้มากขึ้น โดยเฉพาะด้านยาเสพติด ซึ่งจะต้องให้ความสำคัญและร่วมมือทำห้องที่ให้เกิดประสิทธิผลโดยชุมชนกับเทศบาลร่วมกัน เกิดการมีส่วนร่วมทั้งด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและโครงสร้างทางสังคมให้เข้มแข็ง เกิดความคุ้มค่าในการใช้งบประมาณทั้งบริบทการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งและ โครงสร้างพื้นฐานที่ตรงกับความต้องการของชุมชน

บรรณานุกรม

- จตุพร ผ่องสุข. (2550). *การบริการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง อำเภอนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด*. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ ปร.ม. มหาสารคาม : ม.มหาสารคาม.
- พระปิยวัฒน์ ปิยสีโล (จักร์แต). (2554). *การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองแพร่ จังหวัดแพร่*. วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- เขวลักษณ์ คชานันท์. (2559). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดแผนพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษาเทศบาลตำบลคำคำพอง อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด*. วารสารการเมืองการปกครอง. 6,1 (กันยายน 2558- กุมภาพันธ์ 2559)

- วิจิตรภรณ์ ไชยโคตร.(2550). การประเมินการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาล
ตำบลบรบือ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ ปร.ม.
มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สนิท จรอนันต์. (2543). ความเข้าใจเรื่องการปกครองท้องถิ่น. สถาบันนโยบายศึกษา กรุงเทพฯ.
- อภิชาติ โชติชัชวาลย์กุล. (2550). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วน
ตำบลกรัง เขตอำเภอนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ
ปร.ม. (สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น): ม.ขอนแก่น.